

CRÒNICA LEGISLATIVA DE CATALUNYA

Any 2013

(DOGC d'1 de gener a 31 de desembre de 2013)

Anna M. Pla Boix*

1 Presentació: breu referència al context polític i parlamentari

L'objectiu d'aquesta crònica legislativa se centra a analitzar les disposicions normatives d'incidència en matèria lingüística que varen publicar-se al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (en endavant DOGC) des d'1 de gener a 31 de desembre de 2013. Així doncs, el període estudiat inclou el primer any de vida de la X Legislatura del Parlament català. En aquest sentit, convé recordar que per Decret 104/2012, d'1 d'octubre, s'acordava la dissolució anticipada del Parlament elegit el dia 28 de novembre de 2010 i es convocaven eleccions autonòmiques, tingudes el 25 de novembre. Als efectes que aquí ens interessin, el 17 de desembre de 2012 tenia lloc la sessió constitutiva d'aquesta X Legislatura parlamentària i s'encetava un nou cicle amb una agenda política estructurada entorn a una qüestió especialment rellevant: el debat polític entorn al dret a decidir del poble de Catalunya. Durant l'any estudiat, aquesta reivindicació centra diverses iniciatives parlamentàries i governamentals especialment rellevants que condicionaran indefugiblement l'agenda política del Principat. Entre aquestes iniciatives destaquen, a tall d'exemple, l'aprovació per part del Ple del Parlament, per àmplia majoria, de la Resolució 5/X per la qual s'aprova la Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya,¹ la Resolució 17/X, de 13 de març, sobre la iniciació d'un diàleg amb el govern de l'Estat per a fer possible la celebració d'una consulta sobre el futur de Catalunya²; o la Resolució 479/X, per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei orgànica de delegació a la Generalitat de Catalunya de la competència per a autoritzar, convocar i celebrar un referèndum sobre el futur polític de Catalunya.³ Coetàniament, el govern de la Generalitat promou l'adopció de diverses mesures vinculades al procés, com ara la creació per Decret 113/2013, de 12 de febrer, del Consell Assessor per a la Transició Nacional,⁴ òrgan col·legiat de suport a l'executiu de la Generalitat a qui s'encomanen diverses funcions assessores definides explícitament a la norma.

En aquestes reivindicacions que planegen en el debat polític i parlamentari al llarg de l'any, hi assumeix un paper especialment destacat la societat civil. Un exemple l'ofereix la multitudinària Via Catalana, una cadena humana proposada per l'Assemblea Nacional Catalana que va resseguir el traçat de l'antiga Via

*Anna M. Pla Boix, professora agregada de dret constitucional, Universitat de Girona, anna.pla@udg.edu.

Citació recomanada: PLA BOIX, Anna M. «Crònica legislativa de Catalunya. Any 2013», *Revista de Llengua i Dret*, núm. 61, 2014, p. 123-132. DOI: [10.2436/20.8030.02.57](https://doi.org/10.2436/20.8030.02.57)

1 [BOPC núm. 13 de 24 de gener](#). Aquesta declaració del Parlament és impugnada al Tribunal Constitucional per l'executiu espanyol presidit per Mariano Rajoy. La decisió d'impugnar-la és adoptada al Consell de Ministres tingut l'1 de març de 2013. El Ple del Tribunal Constitucional resol el recurs un any més tard, a la seva mediàtica Sentència 42/2014, de 25 de març.

2 [BOPC núm. 43 de 18 de març de 2013](#)

3 [BOPC núm. 239 de 17 de gener de 2014](#)

4 [DOGC núm. 6315 de 14 de febrer, p. 8187](#)

Augusta romana bo i enllaçant el Pertús amb Alcanar l'11 de setembre de 2013. Aquest esdeveniment situa la reivindicació d'independència política de Catalunya en l'agenda política a nivell nacional i internacional, com en donen bon testimoni les hemeroteques. Un mes més tard, el 12 de desembre de 2013, s'anunciava la proposta de data de celebració del referèndum i la dicció de la pregunta.⁵ Així doncs, en allò concernent al context sociopolític, l'any estudiat coincideix amb una etapa especialment singular.

Dit això, l'estudi del *corpus* normatiu d'incidència en el règim jurídic de l'idioma permet concloure que, durant aquest any 2013, el dret lingüístic català no experimenta canvis destacables. Primerament, el Parlament no aprova cap disposició normativa amb rang de llei d'incidència en l'estatus jurídic de la llengua. De fet, resulta destacable que durant tot l'any 2013 el Parlament de Catalunya només aprova una única llei, la Llei 1/2013, de 16 de juliol, del tipus impositiu aplicable a les transmissions patrimonials oneroses de béns immobles.⁶ Ara bé, dit això, sí que s'aprova un ampli catàleg de disposicions normatives de rang reglamentari –decrets, ordres i resolucions– bona part de les quals persegueixen l'objectiu de promoure el procés de normalització de la llengua pròpia o bé estableixen certes previsions lingüístiques projectades en àmbits molt sectorials. En el pla més polític, durant l'any 2013 s'adoptaran diverses mesures de política lingüística que, malgrat no vehicular-se a través de normes jurídiques publicades al DOGC, són ressenyades en aquesta crònica. Aquest és el cas, a tall d'exemple, dels diversos acords i convenis de col·laboració que se subscriuen durant el període estudiat, en els termes que s'estudiaran succintament a les pàgines que segueixen.

En darrer terme, el conjunt d'iniciatives que s'analitzaran a la crònica persegueixen l'objectiu de promoure el procés de normalització lingüística a Catalunya. L'impuls a aquest procés es dona justament l'any que se celebra una efemèride especialment rellevant: el 30è aniversari de l'aprovació al Parlament de la primera llei de normalització lingüística catalana, la cèlebre Llei 7/1983, de 18 d'abril. Aquesta llei, àmpliament consensuada –recordem que fou aprovada per unanimitat de l'hemicicle– esdevindé al llarg dels seus catorze anys de vigència un instrument normatiu cabdal en la història de la llengua catalana. Permet articular un reeixit procés de normalització de l'idioma propi en els diferents àmbits de la vida pública on estén els seus efectes. Doncs bé, l'any que es commemoren els seus trenta anys, per acord del Consell Executiu presidit per Artur Mas tingut el 15 d'octubre, es concedeix la Medalla d'Or de la Generalitat a títol pòstum a qui va ser impulsor de la norma, l'aleshores conseller de Cultura, Sr. Max Cahner.

Aquesta commemoració té lloc just l'any en què es discuteix amb més contundència el model de conjunció lingüística a l'escola catalana, establert per primera vegada a la Llei de normalització lingüística de 1983. És més, els debats entorn al model lingüístic educatiu suscitaran l'interès polític i mediàtic al llarg de l'any, en motiu de l'aprovació de la més que controvertida Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa,⁷ també coneguda com a llei Wert o LOMCE, disposició legal que articula una ofensiva jurídica sense precedents contra el model lingüístic escolar de Catalunya en un context de conflictivitat social, com en donen bon testimoni les hemeroteques. A la Crònica legislativa de l'Estat espanyol editada en aquest exemplar de la Revista, s'hi consigna un breu estudi del contingut i abast d'aquesta discutida disposició legal que centra intensos debats i àmplia contestació al carrer.

2 Novetats en l'organigrama de la política lingüística de la Generalitat.

Durant l'any 2013, l'organigrama de la política lingüística de la Generalitat no experimenta canvis especialment rellevants, per bé que poden destacar-se algunes novetats vinculades a l'inici del nou cicle polític nascut de les eleccions anticipades celebrades el 25 de novembre de 2012. Aquest és el cas de l'aprovació del Decret 23/2013, de 8 de gener, de nomenament de la Sra. Ester Franquesa com a nova directora general de Política Lingüística.⁸ Uns dies més tard, s'aprova també el Decret 89/2013, de 29 de gener, de reestructuració del Departament de Cultura.⁹ Aquest darrer Decret no modifica ni l'estructura ni les funcions encomanades a

5 La pregunta proposada respon a la següent dicció: "Vol que Catalunya sigui un Estat? I en cas de resposta afirmativa, vol que aquest Estat sigui independent?". La data anunciada és el 9 de novembre de 2014. Aquesta proposta compta amb el suport polític de Convergència i Unió, Esquerra Republicana de Catalunya, Iniciativa per Catalunya Verds i la Candidatura d'Unitat Popular, que sumen 87 dels 135 escons del Parlament de Catalunya.

6 Publicada al DOGC núm. 6422, de 22 de juliol de 2013.

7 [BOE suplement en llengua catalana al núm. 295 de 10 de desembre de 2013](#)

8 En substitució de la Sra. Yvonne Griley. Vegeu DOGC núm. 6290, de 10 de gener, p. 1577

9 Vegeu DOGC núm. 6305, de 31 de gener, p. 5506

la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat. És més, el seu article 10 precisa textualment que la Direcció de Política Lingüística manté l'estructura i funcions previstes als articles 68 a 76 del Decret 304/2011, de 29 de març.

Així mateix, durant l'any 2013 tant el Consell Social de la Llengua de Signes Catalana com el Consell de Política Lingüística de l'Occità Aranès —creats ambdós pel Govern de la Generalitat l'any 2012— comencen a treballar en els seus respectius àmbits competencials. De fet, la reunió constitutiva del Consell Social de la Llengua de Signes Catalana té lloc el 21 de febrer de 2013. Per la seva part, al llarg de l'any es planifiquen les funcions de l'Institut d'Estudis Aranesi, i es consoliden amb l'aprovació del Decret 12/2014, de 21 de gener, que l'acaba definint com l'acadèmia i l'autoritat lingüística de l'occità.

En el pla més polític, el 6 de febrer de 2013, el conseller de cultura de la Generalitat, Sr. Ferran Mascarell, presenta en seu parlamentària les línies mestres del Pla de mesures urgents formulat pel Departament de Cultura. En paraules del conseller, proclamades a la Comissió de Cultura i Llengua de la cambra, en un context d'atacs sistemàtics contra l'estatus normatiu de la llengua catalana,¹⁰ el Govern de la Generalitat dona prioritat a la projecció del català com a llengua de prestigi i de cultura. Per aconseguir-ho, s'anuncia la voluntat de continuar desplegant la política lingüística a través de diverses agendes. Més concretament, Ferran Mascarell anuncia la voluntat explícita de l'executiu de promoure «l'agenda per una llengua en suport d'un estat eficient, l'agenda per reforçar la projecció internacional i una agenda específica per a Europa; una agenda per reforçar la cooperació institucional amb els territoris del domini lingüístic català; una agenda per enfortir l'associació de valors de prestigi i de qualitat a la llengua (...); una agenda perquè sigui llengua coneguda per a tothom i d'acollida per a tothom (...); una agenda perquè el català sigui la llengua de la ciutadania usada per tots i per tothom (...); una agenda per ampliar l'ús del català entre la joventut en el lleure i en l'esport; una agenda per impulsar la presència del català en el món digital, aprofitant les potencialitats d'internet i les xarxes socials (...); una agenda per incrementar la presència de la llengua catalana en el sector empresarial —àmbit del consum, turisme, món digital i cinema—; una agenda per augmentar l'oferta del cinema en català i els seus consumidors (...); una agenda per augmentar l'ús del català en el món jurídic i judicial, i dues agendes específiques més: una per al coneixement i l'ús de la llengua dels signes, que és un compromís d'aquesta cambra, i impulsar el coneixement i l'ús de l'occità i aranès a l'Aran, que també és un compromís d'aquesta cambra i del conjunt del nostre país»¹¹. Val a dir que, a la mateixa compareixença parlamentària, el conseller anuncia el compromís governamental de col·laboració amb institucions com el Consell Social de la Llengua, l'Institut d'Estudis Catalans, les universitats i les institucions germanes de tot el domini lingüístic.

Com s'estudia amb deteniment a les pàgines que segueixen, aquest catàleg de línies prioritàries de l'agenda governamental es projectaran, al llarg de l'any 2013, en diverses iniciatives concebudes amb l'objectiu de promoure la normalització de la llengua pròpia en diferents àmbits. La major part d'aquestes iniciatives s'articularen jurídicament recorrent a dos instruments bàsics: en primer lloc, a través de l'activitat subvencional de la Generalitat; en segon lloc, a través de la signatura de convenis i d'altres instruments de col·laboració.

3 El procés de normalització de la llengua catalana

3.1 L'activitat subvencional de la Generalitat

Seguint la tendència d'anys anteriors, al llarg del 2013 des de la Generalitat s'impulsa el procés de normalització de la llengua catalana a través de l'activitat subvencional. El buidatge dels diaris oficials de la Generalitat editats al llarg del període estudiat posen de manifest la convocatòria d'un ampli catàleg de

¹⁰ Segons paraules textuales de la intervenció parlamentària del conseller, el català «ha estat sotmès a molts atacs sistemàtics per part de l'Estat al llarg de la història; poques vegades, però, s'ha vist sotmès a un bombardeig tan massiu i sistemàtic de missatges incardinats amb un *frame* tan negatiu i sovint cínic sobre el català. L'actitud contrària al català de l'Estat s'expressa a través d'allò que alguns responsables polítics han anunciat com «espanyolitzar Catalunya», amb el castellà com ariet. Pretenen dividir la societat catalana, pretenen aïllar Catalunya de la resta de la comunitat lingüística, pretenen confrontar el català amb el castellà. Tot això no té sortida. Els catalans sabem que la llengua catalana és part fonamental de la nostra identitat, coneixem perfectament el valor de la diversitat i de la pluralitat lingüística, sabem que el castellà és part del nostre propi patrimoni i mai no farem —a Catalunya, mai no ho farem— amb el castellà allò que sovint, des de l'Estat, s'ha fet amb el català». Vegeu [Diari de Sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie C, número 23, de 6 de febrer de 2013, p. 10-11](#)

¹¹ Vegeu el [Diari de Sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie C, número 23, de 6 de febrer de 2013, p.11](#)

d'ajuts i subvencions públiques, que s'esmentaran succintament a les pàgines que segueixen. Tot plegat, s'ha de valorar prenent en consideració que la política de normalització i foment de la llengua pròpia formulada per la Generalitat els darrers temps s'ha articulada, prioritàriament, a través d'aquesta activitat subvencional. És més, en un entorn de crisi econòmica persistent i d'importantes limitacions pressupostàries, com el viscut al llarg del 2013, l'activitat subvencional s'ha acabat consolidant com un instrument bàsic de les polítiques públiques de foment no només en l'àmbit estrictament lingüístic i cultural, que és el que ens interessa en aquesta crònica, sinó també en els àmbits econòmic i social.

Doncs bé, la convocatòria d'ajuts i subvencions públiques d'incidència en matèria lingüística inclou, al llarg del període estudiat, diferents àmbits públics i s'adreça a diferents destinataris, incloses també les comunitats catalanes a l'exterior. Amb relació a aquestes darreres, mereixen ser destacades, a tall d'exemple i per a totes, la Resolució PRE/1451/2013, de 2 de juliol¹² i Resolució PRE/2565/2013, de 25 de novembre,¹³ per les quals es dona publicitat a subvencions per a activitats de promoció i difusió de Catalunya, la seva cultura i la llengua catalana, a ajuts socials, al suport a la nova emigració i al funcionament ordinari de les comunitats catalanes de l'exterior per a l'any 2013.

Especialment rellevant és l'activitat subvencional de la Generalitat projectada en l'àmbit de les activitats audiovisuals. Durant l'any 2013 el DOGC publica un ampli catàleg de convocatòries públiques d'ajuts i subvencions adreçades a normalitzar l'ús de la llengua catalana en diferents sectors com ara la televisió, la ràdio, el cinema o mitjans informatius digitals.

Així, pel que fa a la ràdio i la televisió, destaquen les Resolucions PRE/1337/2013¹⁴ i PRE/1338/2013,¹⁵ de 20 de juny, de convocatòria per a la concessió de subvencions estructurals a emissores de televisió i ràdio en català o en aranès de titularitat privada, corresponents a l'any 2013. Pel que fa al cinema, a tall d'exemple, destaquen la Resolució CLT/904/2013, de 18 d'abril, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural, de convocatòria per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva, per a iniciatives destinades a augmentar les estrenes comercials de llargmetratges doblats o subtitulats en llengua catalana per a l'any 2013;¹⁶ la Resolució CLT/1206/2013, de 31 de maig, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Administració de l'Institut Català de les Empreses Culturals, pel qual s'aproven les bases específiques que han de regir la concessió de subvencions del sector de l'audiovisual;¹⁷ la Resolució CLT/1399/2013, de 18 de juny, de convocatòria per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva i transitori, per a la producció de llargmetratges cinematogràfics;¹⁸ o a tall d'exemple, la Resolució CLT/1400/2013, de 18 de juny, de convocatòria per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva i transitori, per afavorir el rendiment industrial derivat de l'explotació i difusió de llargmetratges cinematogràfics.¹⁹ Val a dir que, en el conjunt de les convocatòries esmentades, es té ben present la qüestió lingüística a les seves bases.

Finalment, les publicacions periòdiques i mitjans informatius en llengua catalana també han estat objecte de convocatòries que s'han articulada, jurídicament, en l'aprovació de diverses resolucions com ara la Resolució PRE/223/2013, d'11 de febrer, per la qual es dona publicitat a les subvencions concedides pel Departament de la Presidència a projectes que fomentin i consolidin l'espai català de comunicació per a empreses periodístiques privades editores de premsa en suport paper;²⁰ la Resolució PRE/1339/2013, de 20 de juny, de convocatòria per a la concessió de subvencions estructurals a publicacions periòdiques en suport paper en català o en aranès, corresponent a l'any 2013;²¹ o, a tall d'exemple, la Resolució PRE/1340/2013, de 20 de juny, de convocatòria per a la concessió de subvencions estructurals a mitjans informatius digitals de

12 [DOGC núm. 6411 de 5 de juliol de 2013](#)

13 [DOGC núm. 6518 de 10 de desembre de 2013](#)

14 [DOGC núm. 6403 de 25 de juny de 2013](#)

15 [DOGC núm. 6403 de 25 de juny de 2013](#)

16 [DOGC núm. 6372 de 9 de maig de 2013](#)

17 [DOGC núm. 6392 de 7 de juny de 2013](#)

18 [DOGC núm. 6407 d'1 de juliol de 2013](#)

19 [DOGC núm. 6407 d'1 de juliol de 2013](#)

20 [DOGC núm. 6316 de 15 de febrer de 2013](#)

21 [DOGC núm. 6403 de 25 de juny de 2013](#)

titularitat privada en català o en aranès, corresponent a l'any 2013²².

El camp de la producció editorial en llengua catalana no ha quedat bandejat d'aquesta activitat subvencional. Ben al contrari, al llarg de l'any s'han convocat nombroses subvencions i ajuts a la producció literària, que inclouen diferents destinataris i en promouen diferents dimensions. Aquest és el cas, a tall d'exemple, de les subvencions concedides a l'Associació d'Editors en Llengua Catalana aprovades per Resolució CLT/2456/2013, de 8 de novembre.²³ Igualment, destaquen les subvencions convocades per sengles Resolucions CLT/1960/2013, de 20 de setembre²⁴ i CLT/2396/2013 d'11 de novembre²⁵, adreçades a la producció editorial en català i en occità, i per a l'edició de partitures d'especial interès, així com les subvencions convocades per Resolució CLT/2214/2013, de 24 d'octubre, per a la traducció al català d'obres literàries en altres llengües per als anys 2013-2014.²⁶ Val a dir que, en aquest àmbit de foment de la producció literària en català, a part de la Generalitat, també hi assumeix un paper especialment rellevant l'Institut Ramon Llull.

3.2 La normalització del català a l'Administració de Justícia: estat de la qüestió

Durant l'any 2013, l'Administració de Justícia continua essent, més que mai, un dels àmbits públics menys permeables a l'ús de la llengua catalana. La seva presència hi és molt residual. De fet, el 24 de juliol la Conselleria de Justícia de la Generalitat feia públiques unes dades especialment contundents pel que fa als usos lingüístics en aquest àmbit: durant l'any 2012 només el 12,7% de les sentències dictades per òrgans jurisdiccionals establerts a Catalunya estaven escrites en català, en una tendència clarament decreixent amb relació als anys precedents.

Per a fer-hi front, s'adoptaran diverses iniciatives. En el pla normatiu, es procura impulsar un procés de reforma legal que protegeixi la normalització de la llengua pròpia en aquest àmbit. Tractant-se l'Administració de Justícia d'un reducte competencial de l'Estat, a l'empara del que disposa l'article 149.1.5 de la Constitució espanyola, bona part d'aquestes iniciatives s'adreçaran indefugiblement a impulsar la reforma de la normativa estatal. En tot cas, l'aritmètica parlamentària de les Corts Generals –recordem que el grup parlamentari popular compta amb majoria absoluta– no és favorable a aquest canvi normatiu.²⁷ Aquest és l'escenari on cal que es valori, entre d'altres, la Proposta del grup parlamentari de Convergència i Unió de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de modificació de la Llei orgànica 6/1985, del poder judicial, i de la Llei 50/1981, per la qual es regula l'estatut orgànic del ministeri fiscal. Aquesta iniciativa parlamentària és presentada i debatuda a la sessió plenària del Parlament tinguda el 9 d'octubre de 2013. S'hi discuteix críticament sobre la situació de la deficient normalització de la llengua catalana, com en donen bon testimoni les intervencions consignades al Diari de Sessions de la cambra.²⁸

En el pla més polític, l'objectiu de corregir l'ús manifestament deficitari de l'idioma propi a la justícia dona lloc a diverses iniciatives de política lingüística. Entre aquestes mesures, el 7 de maig de 2013, el Consell Executiu de la Generalitat acordava demanar l'ús del català en tots els tràmits dels processos judicials davant dels tribunals de Catalunya en els quals siguin part la Generalitat o les entitats del seu sector públic. Coetàniament, les conselleries de Justícia i Cultura iniciaven negociacions amb diversos col·lectius professionals implicats en el món del dret amb l'objectiu d'impulsar mesures de normalització de la llengua a la justícia. El 23 de juliol de 2013, aquestes negociacions conclouen amb la signatura de diversos acords marc de col·laboració entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya, a través dels Departaments de Cultura i Justícia, i diversos col·lectius implicats en el món jurídic. Aquest és el cas de l'acord marc de col·laboració subscrit amb el Consell dels Il·lres Col·legis d'Advocats de Catalunya²⁹; el Consell dels

22 [DOGC núm. 6403 de 25 de juny de 2013](#)

23 [DOGC núm. 6509 de 26 de novembre de 2013](#)

24 [DOGC núm. 6469 de 30 de setembre](#)

25 [DOGC núm. 6504 de 19 de novembre de 2013](#)

26 [DOGC núm. 6489 de 28 d'octubre](#)

27 A la crònica legislativa de l'Estat espanyol publicada en aquesta Revista s'hi estudia succintament la posició adoptada per l'Estat. Durant l'any 2013 l'Estat espanyol no impulsa cap reforma normativa amb l'objectiu de donar compliment a les recomanacions formulades pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa el 24 d'octubre de 2012 en relació amb el seguiment de l'aplicació a l'Estat espanyol dels compromisos adquirits amb la ratificació de l'article 9 de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries.

28 Vegeu [Diari de Sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie P, núm. 32, de 9 d'octubre de 2013, p. 44](#)

29 Vegeu [text íntegre de l'acord marc de col·laboració](#) subscrit amb el Consell dels Il·lres Col·legis d'Advocats de Catalunya

El·l·tres Col·legis de Procuradors dels Tribunals;³⁰ el Consell dels El·l·tres Col·legis de Graduats Socials de Catalunya;³¹ amb el Deganat de Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles de Catalunya;³² o amb el Col·legi de Notaris de Catalunya.³³ La raó de ser d'aquests acords rau en promoure l'ús del català en la pràctica diària de més de vint-i-cinc mil professionals del món del dret, que rebran l'assessorament i tindran a la seva disposició les eines lingüístiques pertinents.

Aquest catàleg de mesures s'adopten el mateix any 2013, any en què el Departament de Justícia de la Generalitat decideix concedir la menció honorífica en matèria jurídica a l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia, per la seva significada contribució proactiva en el procés de normalització de la llengua catalana en l'àmbit judicial.³⁴

3.3 La normalització del català a l'ensenyament

Durant l'any 2013, el model de conjunció lingüística a l'escola catalana és objecte de conflictes i controvèrsies jurídiques especialment rellevants. Aquesta conflictivitat està condicionada per dos esdeveniments amb transcendència jurídica que centraran el debat polític i mediàtic del Principat.

El primer d'aquests esdeveniments és l'aprovació de la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, també coneguda com a LOMCE o llei Wert, en els termes que s'estudien a la Crònica legislativa de l'Estat editada en aquesta Revista, a la qual ens remetem pel que fa a l'estudi del seu contingut i abast. En tot cas, als efectes que aquí interessin, l'aprovació d'aquesta més que controvertida disposició legal es tradueix, a Catalunya, en l'articulació política d'un front comú d'oposició que compta amb l'impuls, més que mai, de la societat civil i associativa catalana, i l'aval explícit del Govern de la Generalitat i la majoria de les forces polítiques representades al Parlament. Aquest acord es fa especialment explícit el 28 de maig de 2013, quan el president, Sr. Artur Mas, presideix una reunió amb les forces polítiques que donen suport al model educatiu català i amb la permanent del Consell Escolar de Catalunya amb l'objectiu de decidir una estratègia conjunta de defensa del model educatiu català i de la conjunció lingüística a l'escola. Les hemeroteques donen bon testimoni de l'abast d'aquest conflicte, la mobilització de la societat civil, educativa i política catalana contra els dictats de la llei Wert.

La segona qüestió que convé subratllar és que durant l'any 2013 es continuen dictant diverses resolucions judicials per part d'òrgans de la jurisdicció ordinària –Tribunal Suprem i Tribunal Superior de Justícia– d'incidència en el model lingüístic educatiu, algunes de les quals especialment controvertides i mediàtiques. Aquest és el cas, a tall d'exemple, de la interlocutòria de la Secció 5ª del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de 6 de març de 2013³⁵ que suscita un amplíssim rebuig polític i social i mobilitzacions a favor del model lingüístic escolar de Catalunya. Pel que fa a aquest capítol jurisprudencial, ens remetem al que pot verificar-se a la crònica de jurisprudència editada en aquesta Revista on s'estudien les principals resolucions judicials dictades al llarg de l'any d'incidència en la matèria.

Aquestes circumstàncies no obsten a l'adopció de diverses mesures de política lingüística concebudes amb l'objectiu de promoure la presència de la llengua catalana en l'àmbit educatiu. Si ho projectem a l'àmbit de l'ensenyament universitari, durant l'any 2013 l'Institut Ramon Llull continuarà assumint un paper rellevant en aquest procés normalitzador. Seguint la dinàmica d'anys precedents, durant el període estudiat, l'Institut convocarà subvencions per tal d'estendre l'ús de la llengua catalana en diferents àmbits afins. Aquest és el

30 Vegeu [text íntegre de l'acord marc de col·laboració](#) subscrit amb el Consell dels El·l·tres. Col·legis de Procuradors dels Tribunals de Catalunya

31 Vegeu [text íntegre de l'acord marc de col·laboració](#) subscrit amb el Consell dels El·l·tres. Col·legis de Graduats Socials de Catalunya

32 Vegeu [text íntegre de l'acord marc de col·laboració](#) subscrit amb el Deganat dels Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles de Catalunya

33 Vegeu [text íntegre de l'acord marc de col·laboració](#) subscrit amb l'El·l·ltre. Col·legi de Notaris de Catalunya

34 Vegeu <http://www.juristesperlallengua.cat/>. Cal recordar que l'any 2007 aquesta Associació ja havia obtingut el Premi Nacional a la Projecció Social de la Llengua Catalana, concedit pel Departament de Cultura. Des de l'any 2004, l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia forma part del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana, que promou el Departament de Cultura.

35 La interlocutòria requereix a la Conselleria d'Ensenyament que prengui les mesures que siguin necessàries a fi d'adaptar el sistema d'ensenyament lingüístic, en allò que afecti el fill de la recurrent, a la nova situació creada per la Sentència 31/2010 del Tribunal Constitucional. Aquesta sentència considera també el castellà com a llengua vehicular de l'ensenyament a Catalunya juntament amb el català.

cas, a tall d'exemple, de la Resolució de l'Institut Ramon Llull per la qual es convoca concurs públic per a la subvenció en règim de concurrència competitiva a universitats del domini lingüístic del català per organitzar seminaris i activitats de reflexió en el camp de les humanitats i les ciències socials amb universitats de fora del domini lingüístic durant l'any 2013.³⁶ Així mateix, l'Institut Ramon Llull continuarà promovent, al llarg de l'any 2013, iniciatives per a difondre estudis catalans a universitats de fora del domini lingüístic català. En són un bon exemple, per tots, els convenis de col·laboració subscrits amb el Graduate Center de la City University of New York,³⁷ la Freie Universität Berlin,³⁸ Queen Mary University of London,³⁹ la Universitat de Zadar,⁴⁰ l'Alma Mater Studiorum de la Universitat de Bologna,⁴¹ la Universitat de Chicago,⁴² Universitat de Ciències Humanes i Socials-Lille 3,⁴³ Universitat de Glasgow,⁴⁴ Universitat estatal de Moscou M.V. Lomonósov,⁴⁵ Universitat d'Estudis Estrangers de Tòquio,⁴⁶ Universitat Hosei,⁴⁷, entre moltes altres universitats d'arreu del món.

I, enllaçant encara amb el procés de normalització de la llengua catalana en l'àmbit de l'ensenyament universitari, convé ressenyar també les activitats impulsades des de la Xarxa Vives d'Universitats. Durant 2013, quan falta poc per poder commemorar els seus vint anys de vida, continua impulsant diverses iniciatives. En són un bon exemple el Fòrum Vives "Xarxes universitàries: oportunitats i estratègies" que el 15 de març de 2013 reuneix a la Universitat de Barcelona representants d'algunes de les principals xarxes universitàries a nivell internacional o la publicació, l'1 de maig al portal de la Xarxa de la Guia de cursos de llengua, una oferta conjunta de cursos de llengua de les universitats de la regió Vives.⁴⁸ Tot plegat té lloc quan la Regió Vives es consolida, un any més, com una de les destinacions preferides pels universitaris europeus que participen al programa Erasmus, bo i servint d'ocasió per a donar més visibilitat a la llengua i cultura catalanes⁴⁹.

Coetàniament, el Govern de la Generalitat destina també recursos per a fomentar l'ús de les terceres llengües a les universitats catalanes amb la convocatòria, un any més, del programa Interllingua.⁵⁰ Aquest programa estableix una línia d'ajuts, oberta a totes les universitats catalanes, amb l'objectiu de promoure la presència i l'ús de les terceres llengües i garantir la presència i l'ús del català a les universitats, en la seva condició de llengua oficial i pròpia de Catalunya.

4 Convenis i altres instruments de col·laboració d'incidència en el procés de normalització de la llengua catalana

Durant el període estudiat se signen diversos acords i convenis de col·laboració d'incidència en matèria lingüística que mereixen ser consignats, ni que sigui succintament, en aquesta crònica.

36 [DOGC núm. 6381 de 23 de maig de 2013](#)

37 [Conveni de col·laboració de 30 de setembre de 2013 consultable on-line.](#)

38 [Conveni de col·laboració de 18 de febrer de 2013 consultable on-line.](#)

39 [Conveni de col·laboració de 16 de desembre de 2013 consultable on-line.](#)

40 [Conveni de col·laboració consultable on-line.](#)

41 [Conveni de col·laboració de 30 de setembre de 2013 consultable on-line.](#)

42 [Conveni de col·laboració de 18 de desembre de 2013 consultable on-line.](#)

43 [Conveni de col·laboració de 30 de setembre de 2013 consultable on-line.](#)

44 [Conveni de col·laboració de 27 de juny de 2013 consultable on-line.](#)

45 [Conveni de col·laboració de 25 d'octubre de 2013 consultable on-line.](#)

46 [Conveni de col·laboració de 30 de setembre de 2013 consultable on-line.](#)

47 [Conveni de col·laboració de 30 de setembre de 2013, consultable on-line.](#)

48 D'altres actes, com ara l'acte de cloenda compartit del curs acadèmic 2012-2013 a la Universitat d'Alacant el 12 de juliol de 2013 serviran, una vegada més, d'escenari on palesar la col·laboració entre territoris impulsada des de la Xarxa. Coetàniament, es continuen impulsant les mesures garantides al Pla de Política Lingüística 2012-2014, elaborat pels representats a la Comissió de Llengua de les vint-i-una universitats membres de la Xarxa. L'agost de 2013 té lloc a Prada de Conflent la presentació dels resultats d'aquest Pla.

49 Durant el curs acadèmic 2012-2013 s'ofereixen vint cursos i es comptabilitzen 1260 sol·licituds. Es consolida així la tendència detectada en edicions anteriors en què la demanda supera reiteradament l'oferta de places, la qual cosa ha motivat que la Comissió Europea aprovi un nombre creixent de cursos de català.

50 Per a més informació, vegeu Resolució ECO/1486/2013, de 5 de juliol, per la qual s'aproven les bases reguladores i s'obre la convocatòria d'ajuts a les universitats de Catalunya per a actuacions de foment i ús de les llengües en l'àmbit universitari (INTERLINGUA 2013).

En el que concerneix a la cooperació horitzontal, responsables del Política Lingüística de Catalunya, Galícia i País Basc varen reunir-se el 15 d'octubre de 2013 per fer el seguiment del protocol de col·laboració en matèria de política lingüística en el qual participen, des de fa anys, els tres governs. Entre les qüestions tractades a la cimera destaquen temes d'interès comú com ara la celebració d'un futur acord amb el Govern de l'Estat per al reconeixement mutu de les proves d'acreditació de competències per a l'exercici de la professió de traductor i intèrpret jurat; l'indicador lingüístic ISBN o l'informe sobre l'acompliment de la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries durant el període 2010-2013, punt en el qual s'acordarà fer un seguiment conjunt de l'informe final al Consell d'Europa. Els mitjans de comunicació també es faran ressò de l'interès explícit dels tres governs autonòmics d'assolir els objectius establerts en el Protocol de col·laboració en matèria de política lingüística signat el 2007.

Tot plegat, cal valorar-ho prenent en consideració que, un any més, els tres governs –Generalitat de Catalunya, la Xunta de Galícia i el Govern Basc-Eusko Jaurlaritza– participen activament a la Xarxa Europea per la Promoció de la Diversitat Lingüística (*Network to Promote Linguistic Diversity*, NPLD), projecte en el qual portaran a terme, al llarg de l'any, diferents accions conjuntes orientades a la promoció de l'ús de les llengües catalana, gallega i basca. A la reunió celebrada el 15 d'octubre es feu també el seguiment d'aquest projecte, bo i definint-se vies de promoció de les respectives llengües pròpies en el marc de la diversitat lingüística europea.⁵¹

Així doncs, la promoció de la llengua catalana, més enllà de les fronteres administratives de la comunitat autònoma centra, al llarg del període estudiat, l'interès de l'acció política i de govern. N'és un bon exemple, una Resolució aprovada el 27 de setembre de 2013 pel Ple del Parlament de Catalunya: Resolució 323/X sobre l'orientació política general del govern.⁵² Aquesta Resolució parlamentària resulta especialment rellevant pel seu posicionament en diverses qüestions vinculades a la col·laboració entre territoris en matèria de dret lingüístic. Comptarà amb un amplíssim suport parlamentari perquè és aprovada amb el vot favorable de Convergència i Unió, Esquerra Republicana de Catalunya, Partit Socialista de Catalunya, Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa i la Candidatura d'Unitat Popular. Sumen 106 dels 135 escons de la cambra, la qual cosa palesa un amplíssim suport parlamentari i, per consegüent, social.

Als efectes que aquí interessin, en aquesta Resolució, el Ple de l'hemicicle insta explícitament al Govern de la Generalitat a tutelar, amb tots els mitjans al seu abast, la unitat de la llengua catalana i el seu ús i desenvolupament normals com a element de vertebració del país i de cohesió social. Per aconseguir-ho, el text de la Resolució proposa a l'executiu l'adopció de les mesures següents: a) Impulsar accions de cooperació amb les comunitats i els territoris amb qui Catalunya comparteix la llengua catalana i treballar conjuntament per la unitat de la llengua; b) Avançar en la presència del català al món i en el reconeixement del català en les institucions espanyoles i europees; c) Treballar perquè la comunitat internacional reconegui el català com a llengua que s'ha d'incloure en el marc de l'excepcionalitat cultural quan es negociïn els nous acords de liberalització del comerç internacional; d) Impulsar accions per a garantir que el català sigui llengua d'ús normal i habitual. Així mateix, insta el Govern a «donar suport a la tasca de la comunitat educativa dels territoris de llengua catalana en defensa del català i a favor del català com a llengua vehicular del sistema educatiu, i expressa el rebuig als atacs des de diversos àmbits polítics i judicials a la llengua i la cultura catalanes», referint-se als esdeveniments descrits al capítol precedent.

Val a dir que en la formulació d'aquesta Resolució parlamentària es té ben present l'estatus normatiu de la llengua catalana a territoris com l'Aragó. En aquest sentit, durant l'any 2013 a l'Aragó s'aprova la més que controvertida Llei 3/2013, de 9 de maig, d'ús, protecció i promoció de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies d'Aragó.⁵³ Aquesta llei aragonesa resulta especialment lesiva per al reconeixement i l'estatus normatiu de la llengua catalana a la Franja. El seu articulat no conté ni una sola referència explícita a la llengua catalana i li canvia la denominació pel circumloqui eufemístic i acientífic «llengua aragonesa pròpia de l'àrea oriental de la Comunitat Autònoma» (LAPAO). Articula una involució sense precedents en el reconeixement i protecció de la comunitat lingüística catalana d'aquest territori. Doncs bé, aquestes novetats en el dret lingüístic aragonès es tindran presents a la Resolució del Parlament de Catalunya. Hi pren posició proclamant explícitament que «no s'ajusten ni a la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries,

51 Vegeu www.npld.eu

52 [Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 160 de 2 d'octubre](#)

53 [Boletín Oficial de Aragón núm. 100, de 24 de maig de 2013](#)

ratificada per l'Estat espanyol, ni a la Declaració universal dels drets lingüístics, que va ésser aprovada per unanimitat al Congrés dels Diputats». La Resolució afegeix que, d'acord amb la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries, «cal respectar l'àrea geogràfica de les llengües i les relacions entre els territoris en què cadascuna és parlada, i cal respectar també els criteris que els estaments científics, acadèmics i culturals estableixen, els quals palesen la unitat de la llengua catalana». Així mateix, la Resolució del Parlament proclama el reconeixement dels Països Catalans com una realitat cultural, lingüística i històrica compartida entre llurs territoris, actualment repartits en diferents estats i, en el cas de l'Estat espanyol, en diferents comunitats autònomes, i insta el Govern «a reiterar el reconeixement de la unitat de la llengua catalana i a defensar, amb tots els mitjans al seu abast, la condició de patrimoni comú de tots els seus parlants, el seu ús i desenvolupament normals com a element de vertebració del país i de cohesió social, i el seu marc legal»⁵⁴.

Dit això, al llarg del període estudiat des de la Generalitat se celebren nombrosos acords i convenis de col·laboració. N'ofereixen un bon exemple l'acord entre la Direcció General de Política Lingüística i la Confederació de Comerç de Catalunya per tal de fomentar més l'ús del català en l'àmbit comercial o l'oferiment de cursos de llengua catalana a personal de l'Agència Tributària estatal a través de l'entorn d'aprenentatge Parla.cat. Per la seva part, el Departament de Presidència de la Generalitat el 10 de juliol de 2013 signa un acord de col·laboració amb l'associació amical Viquipèdia per a l'impuls i la difusió de dades obertes, d'incidència en matèria lingüística.⁵⁵ Coetàniament, al llarg de l'any el TERMCAT també subscriurà una trentena d'acords i convenis de col·laboració amb diferents organismes i persones, dirigits a promoure la millora de la qualitat de la llengua en l'àmbit científic i tècnic. Val a dir que el Consorci per a la Normalització Lingüística també assumirà un paper proactiu i continuarà subscriuint, al llarg de l'any 2013, diversos convenis de col·laboració. Aquest és el cas del conveni subscrit amb el Reial Club Deportivo Espanyol el 20 de juny de 2013, amb l'objectiu d'implantar el Voluntariat per la llengua al club o d'altres convenis subscrits al llarg de l'any amb entitats diverses com la Coordinadora d'Entitats del Poble-sec, el Servei d'Ocupació de Catalunya o la Cecot, concebuts per promoure cursos d'ensenyament del català.

I, com a conclusió, convé recordar també que l'Institut Ramon Llull es consolida, un any més, com una institució especialment activa en la subscripció de convenis. Articula marcs de col·laboració estable amb interlocutors de naturalesa jurídica ben heterogènia que van des d'organismes i entitats públiques –com ara el mateix Govern d'Andorra o els departaments de Presidència o Cultura de la Generalitat de Catalunya– fins a empreses privades o fundacions.⁵⁶ Mereix ser destacat, a tall d'exemple, el conveni de col·laboració subscrit amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua per al manteniment dels lectorats valencians en l'exterior subscrit el 10 de juliol de 2013.⁵⁷ Coetàniament, impulsarà diverses mesures amb l'objectiu de promoure la llengua catalana a l'exterior. Bona part d'aquestes iniciatives s'articularen en forma de convocatòria de concursos públics per a la concessió de beques i subvencions. Entre aquestes convocatòries destaquen, a tall d'exemple, les subvencions per a la traducció, adaptació i localització de subtítols de llargmetratges, curtmetratges i documentals originals en llengua catalana o bilingües produïts a Catalunya;⁵⁸ les subvencions a residències de traductors de la literatura catalana per a l'any 2013;⁵⁹ les subvencions per a la traducció d'obres literàries

54 Per fer-ho possible, el Ple de l'hemicicle defensa la conveniència de: a) Requerir al Govern de l'Estat que actuï d'acord amb el mandat constitucional d'especial respecte i protecció de les diferents llengües de l'Estat que estableix l'article 3 de la Constitució espanyola; b) Requerir al Govern de l'Estat que actuï pel reconeixement de la unitat de la llengua catalana, protegint el seu àmbit territorial històric i la seva denominació científica, sens perjudici d'altres denominacions locals tradicionals o històriques, i que adopti les mesures corresponents; c) Continuar defensant el model d'immersió lingüística del sistema educatiu que regula la Llei d'educació; d) Requerir al Govern de l'Estat el compliment de totes les recomanacions del Comitè d'Experts i del Comitè de Ministres del Consell d'Europa emeses en el tercer informe de seguiment del compliment del tractat de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries; e) Demanar al Govern d'Aragó que empli criteris científics a l'hora de reglamentar la política lingüística i que, per tant, respecti i utilitzi la denominació científica internacional de la llengua parlada a la Franja, el català, com a riquesa patrimonial cultural que cal protegir i fomentar, compartida amb Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, la Catalunya Nord, l'Alguer, el Carxe i Andorra. Vegeu [Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 160 de 2 d'octubre](#)

55 Vegeu text íntegre de [l'acord de col·laboració subscrit entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya i l'associació amical Viquipèdia de 10 de juliol de 2013](#)

56 Per una ampliació sobre tots els convenis de col·laboració subscrits al llarg de l'any per l'Institut Ramon Llull vegeu la pàgina web de [l'Institut Ramon Llull](#).

57 [Conveni de col·laboració de 10 de juliol de 2013](#), consultable en línia.

58 [DOGC núm. 6393 de 10 de juny de 2013](#)

59 [DOGC núm. 6381 de 23 de maig de 2013](#)

i de pensament originals en llengua catalana durant l'any 2013;⁶⁰ o, per totes, les subvencions per a desplaçaments fora del domini lingüístic d'escriptors/ores en llengua catalana i traductors/ores literaris/àries del català per a l'any 2013.⁶¹

60 [DOGC núm. 6519 d'11 de desembre de 2013](#)

61 [DOGC núm. 6381 de 23 de maig de 2013](#)